

obtinenda infantibus, qui ex solo naturali rerum seu naturæ cursu ex vita excidunt, quin illa ratione potuerit ipsis baptismi remedium applicari. Alii negant, alii affirmant. Nos his subscribimus sequentibus rationum momentis ducti.

Primo, Deus sincere vult etiam istorum parvulorum salutem; ergo, quantum ex se est, debuit ipsis salutis media sufficienter providere, quibus ad eam pervenire possint.

Secundo, Christus pro his quoque infantibus mortuus est, et sanguinem suum fudit ex vero ac sincero desiderio eos salvandi; ergo iis etiam media vere sufficientia, quibus eternam vitam consequi possint, meritis est ac preparavit.

Hæc autem nonnullis exemplis confirmari ac declarari possunt. Eadem ratione ac censentur vere ac sufficienter medicis vel dominus providisse salutem infirmi aut libertati captivi, qui remedium vel stimulum pecuniariam ad eos per fatulum miserint, etsi hic fatulus vel subita morte correptus vel alio modo detentus fuerit, vel ex propria escitania alio divertens pharmacum aut pecuniam non attulerit; sic Deus censendus est, quantum est ex se, sufficienter istorum infantium salutem prospexisse per baptismi sacramentum, licet administrari illud ipsis minime potuerit ex aliquo impedimento, vel a naturali naturæ cursu exorto, vel ex negligentia aut culpa hominum.

DIFFICULTATES.

Obj. 1° Deus sufficienter iis remedium salutem non providit, si ipso nolente nullo pacto remedium istud applicari potest; id porro sæpe testatur S. Augustinus, qui præsertim in lib. *De dono persever.* cap. XII, et *Epist. CXCIV*, aperte docet, plerumque parvulo non conferri baptismum. *Deo nolente*. 2° Loquens præterea loc. cit. *De dono persever.* de infantibus, quorum aliqui baptizantur, alii vero baptizari non possunt: *Quare*, interrogat, *alios potius quam illos liberat? Respondet autem: O homo, quis es qui respondeas Deo? Inscrutabilia sunt judicia Dei.* Pro certo igitur sumit, ex sola Dei voluntate fieri, ut alius baptizetur, alius vero baptizari nequiverit; non igitur ex naturæ cursu aut alia causa id repeti debet.

3° Sane qui eam naturæ ordinem instituit, in quo prævidit futurum, ut infans prius moriatur, quam ei baptismum administrari possit, non censetur istius salutis sufficienter prospexisse: *Insanum omnino et contra rationem est, dicere, voluntatem Dei ex Dei voluntate non fieri*, ut recte arguatur adversus Semipelagianos S. Prosper (1). Ex Dei autem voluntate hic naturæ ordo constitutus est, et cum tali prævisione.

4° Accedit, quod omnis provisor teneatur malum avertere ab eo, cui providet, ut vere dici possit sufficienter ejus bono prospicere. Cum igitur Deus ab infantibus ejusmodi impedimentum non averterit;

(1) In *Resp. ad IV Object. Vincentian.* In App. ad tom. x opp. S. Aug.

evidens est, remedium salutem iis minime providisse. Ergo.

Resp. ad 1. Dist. Si administrari non possit baptismum, Deo nolente positive, *conc.*; Deo nolente negative seu permissivè, ut aiunt, *Subd.* Antecedentes ad prævisionem causarum impediendum, *conc.*; consequenter tantum, *neg.* Voluntas enim Dei antecedens salvandi homines semper conditionata est, dummodo nempe nihil obstat vel ex mala hominis voluntate, si sermo sit de adultis, vel ex generali naturæ cursu, si sermo sit de infantibus. *Non est ex defectu divine misericordie*, inquit S. Thomas, *quod in matris utero existentibus remedium non exhibetur, sed quia non sunt capaces illius remedi.* Quia non possunt subijci operationi ministrorum Ecclesie (1). Nec alio sensu intelligi debet S. Augustinus, qui pluries ostendit adversus Julianum, etiam pro his infantibus Christum mortuum esse (2).

Ad 2. Dist. Interrogat Augustinus, quare unus infans præsertim in talibus adiunctis constituatur, ut baptizari possit, alter vero non possit, seu comparative, *conc.*; absolute, *neg.* Talem vero esse mentem S. Augustini ostendit quæ ipsemet scribit, *Epist. CXCIV*, n. 52 et seqq. in qua querit: *Cur providentia Dei non consulit omnibus parvulis filiorum suorum, et nonnullis consulit filiis impiorum?* et exclamandum docet cum Apostolo: *O altitudo! Quandoquidem ab inscrutabilibus Dei judiciis pendet, cur alter in ea rerum dispositione collocetur, in qua vivat et sanctum lavacrum percipiat, alter vero non item.*

Ad 3. Dist. Si ille, qui talem naturæ ordinem instituit, directe et in eum finem eum instituisset, ut non possit applicari remedium salutis ejusmodi infanti, *conc.*; si hunc finem non intendat, *neg.* Natura enim in presenti casu est subjectum gratiæ, cui scilicet gratia supervenit, quæ proinde per accidens omnibus vicissitudinibus subjacet, cui subjacet ipsa natura, quam gratia, ut ita loquar, complet et informat. Cum propterea Deus prius sit auctor naturæ quam gratiæ (logice saltem, seu ratione et ordine), hinc voluit hanc naturæ vicissitudines sequi, quas ut provisor universalis nullo modo impedire aut evertere tenetur, etsi aliquis per accidens pereat.

Constat itaque S. Prosperi effectum accipiendum esse, cum cætera paria sunt, minime vero cum agitur de collisione duorum ordinum, quorum alter ab altero pendet, cui subordinatus est, nec est nisi conditionatus.

(1) In *IV sent. dist. vi. q. 1, a. 4, ad 1.*
(2) Sic *Cont. Jul.* lib. vi, cap. iv. Cum Julianus negaret parvulos mortuos esse per peccatum, S. Augustinus ostendit illos reipsa per peccatum mortuos esse, quia *Christus mortuus est pro illis* perinde ac pro cæteris; ait enim: *Si abs te queram, si non sunt inter peccatores, quomodo pro eis (parvulis) mortuus est, qui pro peccatoribus mortuus est?* Eadem habet S. Doctor *Op. imperf.* lib. ii, cap. 152, et alibi passim. Cf. Triassin. *De necessariis ad salutem gratia*, sect. v.

Ad 4. Dist. Si sermo sit de provisoro particulari, *conc.*; si de universali, *neg.* Etenim provisor universalis, ut bene animadvertit S. Thomas, *permittit aliquem defectum in aliquo particulari accidere, ne impediatur bonum totius. Unde corruptiones et defectus in rebus naturalibus dicuntur esse contra naturam particularem; sed tamen sunt de intentione naturæ univer-*

salis, in quantum defectus unius cedit in bonum alterius, vel etiam totius universi (1).

(1) Part. 1, q. 22, a. 2, ad 2. Cfr. Suarez, *In III part. S. Thom.* Tom. III, q. LXIX, art. VII, disp. XXVII, sect. III, circa finem. Cfr. præterea quæ de hoc ipso argumento scripsimus in *Tract. De Deo*, n. 644 et seqq.

TRACTATUS DE GRATIA.

PARS SECUNDA.

DE GRATIA SANCTIFICANTE.

CAPUT I.

PRÆNOTIONES.

Gratia sanctificans, quæ et habitualis nuncupari solet, vulgo definitur *supernaturale Dei donum permanentiter inherens animæ, quo homo immediate et formaliter sanctus redditur, justus, Deo gratus, filius Dei adoptivus, capax eliciendi opera meritoria vitæ æternæ, ejusdemque hæres.*

Ex hac definitione totum catholicæ doctrinæ systema colligitur circa hujus gratiæ naturam, ejusque effectus; ac 1° eam esse animæ nostræ intrinsecam seu ei intime inherentem; 2° illam esse, quæ animam a sordibus abluit, ac divino quodam decore fulgentem efficit; 3° inseparabilem propterea esse hanc sanctificantem gratiam a justificatione, quæ ab illa pendet, cum uno eodemque actu homo peccator, justus sanctusque efficiatur; 4° eam donum Dei esse, ad quod homo actuali Dei auxilio præventus se quidem disponere, numquam tamen illud proprie mereri potest, neque fide neque aliis operibus, cum a Deo gratis communicetur, præviis tamen necessariis dispositionibus in iis, qui ad eas sunt idonei, ita ut in hoc dono recipiendo activus simul et passivus homo sit; 5° non ea tamen ratione inherentem esse ejusmodi gratiam homini, ut ipse eam amittere amplius non possit; sed sicut libere per gratiam actualem se disposuit ad eam recipiendam, ita libere rursum eandem per peccatum amittere potest; 6° quod consequens est, cum nunquam sciat homo certitudine fidei, num omnes dispositiones attulerit, quæ ad formalem sanctitatem seu justificationem adipiscendam prærequiruntur, patet neminem credere posse, multo minus debere, fide divina, se gratiam justificantem esse consecutum; 7° pariter colligitur, quod si reipsa quispiam justificatus sit per ejusmodi donum ac sanctificatum, nihil in eo esse, quod Deo displiceat, cum peccatum, quod separat a Dei amicitia, sit prorsus ab eo depulsum, neque ei amplius

PERRONE. I.

noceat concupiscentia, quæ justo relinquatur ad agonem, qui dum pro viribus ei resistit, meritorum sit ipsi uberrima seges, suppeditando jugem humilitatis ac vigilantie materiam. 8° Demum inferitur, opera meritoria esse fructum gratiæ sanctificantis, quæ per hæc ipsa opera augeri potest; et, si quis in ea perseveret usque in finem, ipsum hæredem fieri vitæ æternæ, cujus gloria major aut minor erit pro meritis, quæ sibi quispiam comparaverit.

Talis est doctrina catholica circa gratiam sanctificantem, justificationem ac meritum, quam Tridentina Synodus totidem canonibus definiit, quos inferius dabimus. Interea, ut pateat nexus hujus doctrinæ cum reliquis veritatibus et cum toto systemate, animadvertendum est, catholicam hanc gratiæ sanctificantis doctrinam profluere et necessario conjungi cum Ecclesiæ doctrina circa statum primi hominis ejusque lapsum.

Etenim, cum gratia originalis, prout toties inculcavimus, gratuitum donum fuerit, quo Deus in primo parente naturam humanam cumulavit, et quod ipsi addidit, spectari debet ea gratia velut *accidentalis* respectu ejusdem naturæ. Hinc, tali gratia per peccatum amissa, humana natura expoliata pariter fuit omnibus donis gratuitis, quæ gratiam seu justitiam originalem comitabantur. Attamen hæc ipsa natura, etiam post lapsum, ob amissionem hujus doni accidentalis, cujusmodi justitiam originalem esse diximus, nihil amisit de suis essentialibus. Cum igitur intelligendi ac libere eligendi facultates ad naturæ humanæ essentiam spectent, patet hasce facultates activitate ipsis propria pollere, quamvis attenuatæ et infirmæ evaserint post lapsum, reale ad integritatem primæ conditionis a Deo elevate ac tot donis auctæ. Reparata propterea per Christum humana natura, atque in pristinam dignitatem restituta, per gratias medicinales valida efficitur ad vincendam concupiscentiam obluentem atque ad præcepta servanda; per gratias præterea supernaturales illa-

(*Quarante-quatre.*)

minatur intellectus et excitatur hominis voluntas ad detestanda peccata, atque ad se disponendum ad justificationem et gratiam sanctificantem adipiscendam. Posita autem ultima seu proxima dispositione, Deus gratiam sanctificantem in animam infundit, qua prorsus ab ea omne peccatum expellitur et destruitur, fitque propterea homo Deo gratus et amicus, ac jus acquirit ad aeternam beatitudinem ob adoptionem, quam recipit, in filium Dei. Exinde homo gratia adjunctus elicit opera meritoria, aliaque praestat superius commemorata. Talis est nexus harum veritatum in doctrina catholica.

Longe diversum, imo vero contrarium est systema Novatorum saec. XVI. Nam ipsi, uti saepius pariter exposuimus, ex falso principio, quod gratia sive justitia originalis fuerit pars essentialis humanae naturae, ex lapsu hominis paradisiaci intulerunt ipsam humanam naturam fuisse essentialiter ac substantialiter labefactam atque corruptam. Peccatum originale in horum doctrina est qualitas positiva, imo substantia quaedam mala, quae homini lapsu necessario inhæret (1). Per hoc peccatum intelligentia et voluntas, etiam prout facultates naturales sunt, omnem suam activitatem amiserunt, nec inserviant nisi ad peccandum (2). Peccata actualia non sunt nisi totidem manifestationes peccati originalis perpetuo subsistentis (3). Fieri proinde non potest in hoc systemate

(1) Lutherus in Ps. L.: *Lutum illud, inquit, ex quo vasculum hoc fingi coepit, damnabile est... Factus in utero, antequam nascimur et homines esse incipimus, peccatum est.* Sic etiam Melanch. *Loc. Theol.* pag. 19: *Sicut in igne est genuina vis, qua sursum fertur, sicut in magnete est genuina vis, qua ad se ferrum trahit, ita est in homine nativa vis ad peccandum.* Ex Luthero paradoxum suum hausit Matthias Flaccius Illyricus, quod peccatum originale sit Substantia. Cfr. Bellarm. *De statu peccati*, lib. v, cap. 1 et cap. xv. Cfr. etiam Moehler, *Symbolique*, tom. 1, pag. 56 et seqq.

(2) Solid. *declar.* 1, § 10, pag. 614: *Præterea affirmatur, quod peccatum originale in humana natura non tantummodo sit talis, qualem diximus, horribilis defectus omnium bonarum virium in rebus spiritualibus ad Deum pertinentibus; sed quod etiam in locum imaginis Dei amissæ successerit intima, pessima, profundissima (instar cujusdam abyssi), inscrutabilis et ineffabilis corruptio totius naturæ et omnium virium, imprimis vero superiorum et principalium animæ facultatum, quæ infixa sit penitus intellectui, cordi et voluntati hominis.* Itaque jam post lapsum homo hæreditario a parentibus accipit congenitam pravam vim, immunditiam cordis, pravam concupiscentiam et pravam inclinationem... Hinc passim primi Novatores adversus synergismum, seu cooperationem insurrexerunt, eamque penitus rejecerunt, ut *ἀδυναμία* seu absolutam impotentiam staterent. Postea vero aliquantulum ab hac doctrina deslexerunt. Ita Wegscheider, § 149, in not.

(3) Melanch. *Loc. Theol.* pag. 19: *Scriptura, inquit, non vocat hoc originale, illud actuale peccatum; est enim et originale peccatum plane actualis quædam prava cupiditas.* Cfr. Moehler, *Symbolique* tom. 1, p. 62, ubi scribit: *Après cela, nous devons comprendre le dogme selon lequel tous les péchés délibérés, c'est-à-dire tous les péchés actuels, ne sont qu'autant de manifestations, de formes particulières du péché originel, que les branches, les fleurs et les fruits de cet arbre mauvais.* Atque in nota (5): *Luther dit (Luth. Werk. Wittenb. 1554, II part. pag. 355): On peut fort bien*

ut homo se disponat ad justificationem, quam Novatores sejungunt a gratia sanctificante seu a justificatione (1); cum juxta ipsos non justificatio a sanctificatione, sed sanctitas a justificatione pendeat. Impossibilia sunt in ejusmodi systemate præterea opera bona ante justificationem, quæ formaliter ex fide producitur, independentem a quavis hominis cooperatione. Hæc porro justificatio, imo et sanctitas tota exterior est in horum hypothesi, et tota consistit in remissione seu absolute pœnæ peccatis debite, prout contingit in justificatione forensi; culpa autem sive originalis sive actualis remanet, etiam post baptismum et justificationem. Etenim, si peccatum originale constituit partem essentiali ipsius naturæ corruptæ, si peccata actualia non sunt nisi manifestationes peccati originalis, evidens est, nec illud nec ista tolli posse per justificationem aut gratiam sanctificantem, quæ juxta Novatores exterior est, et solum efficit, ut Deus has culpas non consideret, perinde ac si tectæ essent oculis suis, quas propterea non imputat. Hæc sanctitas et justitia non est hominis justificati propria, sed est ipsa sanctitas et justitia formalis Christi ab homine apprehensa, et ea est, quæ bona opera profert tanquam fructus vel signa apprehensæ hujus Dei vel Christi sanctitatis et justitiæ, eodem tempore ac natura humana manifestat per actualia peccata jugem subsistentis peccati originalis existentiam (2). Ejusmodi est monstruosum systema Protestantismi circa justificationem, sanctitatem, opera bona; quod per partes explanabimus in hujus tractatus decursu.

Et hæc sunt, quæ inter se pugnant, doctrinæ, et de quibus viget controversia inter Catholicos et Protestantem. Reliqua libere in scholis agitantur. Disceptant enim Theologi catholici inter se: 1° Utrum gratia sanctificans sit qualitas physica vel moralis, creata vel increata, et an sit ipsa Spiritus Sancti persona, quæ substantialiter animæ justi communicetur eamque vivificet (3)? 2° Utrum gratia per modum habitus inhæreat animæ justi, an potius sit ipsa gratia actualis, quæ jugiter influat in animam justi eamque fecundam efficiat (4)? 3° Utrum gratia

l'appeler un péché père (Ertzsünde); car il n'est point un péché que l'on commette comme les autres; mais il est le péché unique qui fait et produit tout péché, et tous les autres ne sont rien que les fruits de ce péché père...

(1) Cfr. Moehler, op. cit. pag. 104 et seqq. qui plura tum antiqua tum recentia documenta afferit hujus Novatorum doctrinæ.

(2) Suis locis apposita documenta afferemus.

(3) Cfr. Petav. *De Trinit.* lib. viii, cap. iv et seqq. cui præiverat Magister Sent. lib. 1, dist. 17.

(4) Cfr. Joan. Morinus in *Commentario historico de disciplina in administratione Sac. Pœnitentiæ*, lib. viii, cap. 2 et seqq. Antwerp. 1682, præsertim cap. viii, ubi plurimos et celeberrimos refert Scholasticos, qui affirmant, per mille supra centum annos totam habitum infusorum doctrinam in Ecclesia latuisse. Profert præterea Patres, qui ante illud tempus Sacramentorum effectum, hujusmodi justificationem, fidei operumque nostrorum meritum sine gratiæ habitualis mentione explicarunt, nec

hæc sanctificans a virtute charitatis realiter distinguatur, nec ne? 4° Utrum præter virtutes theologicas infundantur præterea una cum gratia sanctificante etiam virtutum moralium habitus, qui in facilitate quadam et propensione ad recte operandum consistunt (1)? Hoc verisimilius esse censuit Concilium Viennense, ut patet ex Clementina, *De summa Trin.* ubi legitur: *Opinionem, quæ dicit, tam parvulis quam adultis conferri in baptismo gratiam informantem et virtutes, tanquam probabiliorem et dictis Sanctorum et Doctorum modernorum theologiæ magis consonam et concordem, sacro approbante Concilio, ducimus eligendam* (2). 5° Utrum dispositiones, quæ in adultis

commemorantur nisi actualia auxilia gratiæ et opera hinc profecta. Ostendit, nondum esse definitum, gratiam habitualem ad hos effectus esse necessariam; et nonnullos Doctores etiam nunc istos effectus sine ea explicare. Unius nobis satis sit ex tot Scholasticis quos Morinus adducit, verba proferre, nempe Barthol. Medinæ Ord. Præd. qui in 1, 2, q. 110, a. 2, de tota doctrina ista sic scribit: *Secunda conclusio. Non est certum secundum doctrinam fidei, quod gratia sit habitus infusus in anima inhærens. Nam hoc non colligitur ex Sacris Litteris, neque ex traditione ecclesiastica, neque ex definitionibus Conciliorum. Et Trident. locis supra commemoratis, ut recte admonet doctissimus Pater Soto, lib. 2, De nat. et grat. cap. 18, consulto abstinet a nomine habitus, sed tantum definit hominem justificari per justitiam diffusam in cordibus nostris, quæ illi inhæreat. Et paulo post in solutione objectionis: Illud etiam advertendum, quod illa justitia interior et inhærens, et illa mutatio voluntatis, qua peccator ex pravo fit rectus, potest fieri duobus modis. Uno modo per infusionem alicujus qualitatis supernaturalis in animam; alio modo potest fieri a Deo sine infusione alicujus qualitatis permanentis, sed per solam actualem motionem divini auxilii, quod auxilium sua efficacia convertit animum hominis a pravitate ad rectitudinem. Utrum vero Deus efficiat hanc internam renovationem per aliquam qualitatem permanentem et infusam, vel potius per solam motionem actualis auxilii divini, Concilium Tridentinum non definit. Non enim illa quæstio pertinebat ad id, quod erat propositum in Concilio. Cfr. etiam Vasquez, In 1, 2, dist. 187, cap. 2, tota et longa disput. 205; disp. 210, cap. 8; disp. 196, cap. 5, n. 11 seqq. n. 15; disp. 211, cap. 5, n. 17; disp. 218, cap. 5, n. 15; disp. 219, cap. 1, n. 5, 4; In tert. part. art. 2, dub. 5, n. 17. Hæc adnotare vclui, ne minus perili in rebus theologis decipiantur, permiscentes cum articulis fidei quæstiones mere scholasticas, atque ita traducant tanquam hæreticam aut erroneam eorum doctrinam, qui nullam agnoscunt distinctionem inter gratiam habitualem et actualem. Quod sane de fide non est. Ceterum cum doctrina, quæ ponit distinctionem inter utramque gratiam, communis sit ac ab omnibus nunc recepta, nos ab ea non discedimus; imo certi nobis videtur ac magis conformis Scripturis et sensui Ecclesiæ, ut postea ostendemus. Cfr. Suarez, lib. vi, De essentia gratiæ seu justitiæ habitualis, capp. viii et ix. Quamvis ipse ulterius progredi videatur, dum censet, de fide esse infundi habitus virtutum theologiarum per baptismum, et verba Concilii Viennensis exponit de habitibus virtutum moralium. Ceterum et ipse Bellarminus, *De Justif.* lib. ii, cap. 15, utrum justitia inhærens, per quam formaliter justus sumus, sit justitia habitualis, an actualis, an utraque, inter disputationes catholicorum Theologorum censet.*

(1) Cfr. Suarez, loc. cit.

(2) Cfr. *Act. Concil. Harduini*, tom. vii, col. 1559. Placet integrum decretum referre, ut melius pateat Concilii mens. Exposita doctrina de necessitate

ad gratiam sanctificantem assequendam requiruntur, veram meriti, saltem *de congruo*, rationem habeant, eoque nomine designari possint, nec ne? 6° Utrum ad actum salutarem constituendum et eliciendum, præter gratiam sanctificantem, etiam in facillioribus, opus sit gratia actuali, ut supernaturalis dici possit?

Has vero aliasque non paucas quæstiones, si primam excipias, de qua quid nobis verisimilius videatur aperiemus, utpote minus necessarias præmittimus, ut dogmatibus catholicis tuendis insistamus. Cum proinde ut diximus, gratia sanctificans illa sit, qua homo justificatur et capax efficitur eliciendi opera meritoria vitæ aeternæ, prius hic de justificatione agemus, acturi in tertia hujus tractatus parte de merito.

CAPUT II.

DE JUSTIFICATIONE IMPII.

Quæcumque ad impii justificationem spectant, revocari possunt vel ad eisdem justificationis naturam, vel ad dispositiones, quæ ad eam adipiscendam requiruntur, vel demum ad ejus proprietates. Per partes rem totam expendemus.

ARTICULUS I. — De justificationis essentia seu natura.

Justificatio, quæ a justitia seu *justum faciendo* dicitur, si nomen spectes, quatuor modis in Scripturis usurpatur; interdum enim pro lege sumitur, ut Ps. CXVIII passim legitur: *Justificationes tuas custodiam; Doce me facere justificationes tuas*; interdum vero pro acquisitione justitiæ, ut I Cor. VI, 11: *Hæc quidem fuistis; sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis*; aliquando pro incremento justitiæ, ut Apocal. XXII, 11: *Qui justus est, justus fietur adhuc*; demum pro declaratione externa justitiæ modo forensi, cum iudex, ex. gr. quempiam justum declarat ac insonem illius criminis, de quo accusatus fuerat, quo sensu, Prov. XVII, 15, dicitur: *Qui justificat impium, et qui condemnat justum, abominabilis est uterque apud Deum* (1).

Jam vero Lutherus et Calvinus cum suis assecis contendunt, hunc postremum tantum sensum hujus vocis esse, cum sermo est in Scripturis de justificatione peccatoris, juxta eorum systema nuper expositum; ex quo inferunt: 1° per justificationem vere peccata non remitti, sed tantum non imputari; 2° nullam fieri in justificatione internam renova-

Baptismi ad salutem, ita pergit: *Verum quantum ad effectum (Baptismi), cum Theologi varias opiniones habeant: videlicet dicentibus quibusdam, parvulis culpam remitti, sed GRATIAM NON CONFERRI; aliis e contra asserentibus, quod et culpa eisdem in Baptismo remittitur, et virtutes ac informant gratia infunduntur quoad habitum, etsi non pro illo tempore, quoad usum, nos attendentes generalem efficaciam mortis Christi, quæ per Baptisma applicatur pariter omnibus baptizatis, OPINIONEM SECUNDAM, quæ dicit, etc. Ex quibus patet, minus conformem videri menti Concilii interpretationem modo allatam a Suarezo.*

(1) Cfr. Bellarm. *De justificat.* lib. 1, cap. 1.